

Inatsisartuni ilaasortaq,
Jens Napātōk, Partii Naleraq.
-/ Maani

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 124_2020 mitit manniinik katersuinisamut tunngasumut akissuteqaat

Ulloq: 25-09-2020
Suliap normua: 2020 - 12402
Akt normu: 14288319

Inatsisartut suleriaasissaanni § 37-mi imm. 1 naapertorlugu. Mitit ivaleqqaarneranni piffissami sivikitsumi mitit manniinik mannissartarneq mitit timmissallu allat navianartorsiortinneqalernersut pillugit apeqquteqaatigineqarput. Apeqqutit uanga suliassaqaqfigisanut akisassanngortinneqarsimavoq.

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 63 55
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqut 1. *Mitit ivaleqqaarneranni piffissami sivikitsumi mitit manniinik mannissartarneq mitit navianartorsiortinneqalernerannik kinguneqarsinnaasoq Naalakkersuisut naliliippat?*

Apeqqut 1-mut akissut

Soorlu apeqqutinut tunngavilersuutini oqaatigineqartoq mitit manniinik mannissarniarneq Timmissanik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 17, 28. oktober 2019-imeersumi mannissarniarneq pillugu § 11 imm. 2 aamma 6 naapertorlugit taamaallaat malamuk, naajat naajarluiullu nammineq atugassanik mannissarniarsinnaatitsisoqarpoq.

Ajoqutaasinnaasut pillugit Pinngortitaleriffimmit akissut innersuussutigineqarpoq. Ilangussaq takujuk.

Apeqqut 2. *Mitit ivaleqqaarneranni piffissami sivikitsumi mitit manniinik mannissartarneq timmissanik allanik akornusiisinnaasoq Naalakkersuisut naliliippat?*

Apeqqut 2-mut akissut

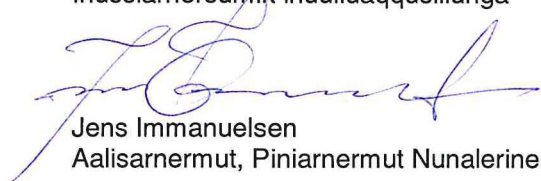
Pingaartumik pissutsit marluk mitit manniinik mannissarniarnermut atatillugu miteqassutsimut ajortumik sunniisinaapput. Ataaseq tassaavoq maanniit peerneqarnerisigut toqqaannartumik sunniineq, tamannalu mannissarniartoqarnerani amerliartornissamut periarfissaasa annertuumik annikillineranik kinguneqarsinnaavoq.

Aappaa tassaavoq ajoqusersuinerup kingunerisinnaasaanik toqqaannangitsumik kingunissai ajortut. Piffissami manniliorfimmi ataatsimi ajoqusersueqattaarnerit annertuumik sunnuteqarsinnaapput, soorlu mitit manniliorniarsarinerat ukiulluunniit tulliani manniliunginnerat. Naajat manniinik uumasut neriniarsinnaanerit ajoqusersueqattaartarnermi aamma annertusissaaq. Pinngortitaleriffiup mannissarniartarnermik nangaasaarine-rannut pissutaaneruvoq ajoqusersueqattaarsinnaanerit timmissallu manniliorneranni eqqissisimatinneqarnissaannik qulakkeerinnissamik tunngaviupput.

Pingaaruteqarpoq uparuassallugu mannissarnermi sunniutaanik ajoqutaasunik nalilersuineq kisimiitinneqarsinnaangitsoq. Mitinik piniarneq saniatigullu pisat sunniutillu tamarmiusut piniarnerup nungusaataannginneranut aalajangiisuusarput, tassa miteqasuseq suli allanngoriartornersoq amerliartorsinnaanersulluunniit.

Akissummut qulaaniittumut atatillugu innersuussutigineqarpoq "Mitit manniinik katersisarneq pillugu allakkiaq, 2020", Pinngortitaleriffiup apeqquteqaateqarnermut atatillugu suliarisaa.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens Immanuelson
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq

Aalisarnermut, Piniarniarmit Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik
Uunga: Jesper Ø. Jakobsen

15. september 2020

Mitit manniinik 2020-mi katersinernut tunngatillugu allakkiaq

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaatit 124-ssaat 20. juli 2020-meersukkut Naalakkersuisoqarfiup kissaatigaa mitit manniinik katersisarnerup kingunerisinnaasaasa suusinnaanerit nalilersoq-qullugu.

Timmissat manniinik katersisarnerit peqassusimut marlutsigut akornusiisinnaasarput. Siulleq tassaavoq mannissaraanni soorunalimi piaqqiassaraluanik ikilisaasoqassammat. Aappaa tassaavoq toqqaannanngikkaluartumik piaqqiortunik akornusersuineq.

Toqqaannartumik sunniutit

Sunniutaasinnaasoq siullertut taasarput uppersarneqarnikuuvoq qarasaasiaq atorlugu naatsorsuusiortitsinikkut, tassani sanilliusisarnikkut takutinniarneqarmat piaqqiassat amerlassusii assigiingitsut peqassutsimut qanoq ilapittuutaatigisinnaanerit (manniisa amerlassusii/ullui). Sanilliusisarnerni aallaaviuvoq Kalaallit Nunaata kitaata avannaani mitit aggu-aqatigiissillugu piaqqisarnerat 3,7 manniit/ullui -imiittoq, tamannalu tunngavigalugu mitit manniinik katersineq inertequtaammat. Naatsorsuusiortermit ilaatigut pissutsit allat ilanngunneqarsimapput (ukiuuneranik aniguisimasut amerlassusiat, ukioqatigiiaat katitigaanerit, piaqqisartut amerlassusiat allarpasuillu), taakkuninngaanniillu taamaassorisatut aalajangiussat allakkiami allami, allamut tunngatillugu suliaasimasumi, piniagaanerannut pisisoorneqartarnerannullu tunngassuteqartumi atuarneqarsinnaapput.

Pissutsit matuma siuliani aalajangiunneqarsimasut aallaavigissagaanni miteqatigiiaat aggu-aqatigiissillugu 3,7 mannilisartut/ullui ukiumut amerleriaateqartassapput 1,074-inik, assigalugu ukiumoortumik amerleriaat 7,4 %. Pisariitsunnguamik naatsorsuusioreaanni imaappoq siunis-sami mitit manniinik mannissartitsisassagaanni tamanna mannilisat tamakkerlugit 10 %-imik ikileriaateqartinneqartarnerannik naleqartassaaq, taamaalilluni miteqassutsimut amerleriaatissaagaluit 1,064-inut ikileriaassapput. Sulili mannissartitsinerussagaanni assersuutigalugu mitit manniisa sisamararterutaat, 25 %, peerneqartassappata miteqassutsimut amerleriaatissaagaluit 1,048-nut ikileriaassapput. Takuneqarsinnaavoq mitit amerleriarnissaannut periarfissaq mannissartitsisarnermi ajornerulertarnera, tassami assersuutitut atorneqartuni amerleriarsinnaanerinit periarfissaq 14 % aamma 35 %-imik appariartinneqassammat.

Erseqqissaatigineqassaaq Pinngortitaleriffimmeersut nalilersinnaangimmassuk manniissartitsinissap annertussusissaa, kisiannili assersuutitut allaaserisatsinni maluginiarneqarsinnaavoq manniissartitsisarnerup kingunerisinnaasai. Miteq mannillillaqqippat mannimilu ilaat peerneqarpat erngerluni manniliupallaqqissinnaaguni manniissartarnerup toqqaannartumik sunniutaa mikinerussaaq, soorunalimi mannik nutaaq tukerluni ukiuuneranik aniguisinnaaguni.

Toqqaannangikkaluartumik sunniutit

Mannissarnermi eqqissiviillortitsisarnerit qanoq sunniuteqartarnerat nalilissallugu ajornakusoorpoq. Pissutsit qanoq innerat apeqqutaalluinnarami, kisiannili manniliornerup nalaani piffissaq siulleq mianernarnerpaajuvoq. Ataasiaannarlunimi tikikkaanni sunniuteqarujussuarnavianngilaq, kisiannili piaqqiornerup nalaani piffissaq tamakkivillugu utikattumik tikeqattaar-neqarunik piaqqiorneq sunnernerlunneqarujussuarsinnaavoq. Mitit maannilerusukkunnaarsinnaapput, allaallu immaqa ukiut tulliuuttut piaqqinngitsoorsinnaallutik. Aamma mitit piaqqiornerisa nalaani akornusersoqattaartaraanni naajat kajaannerulersarput manninniaqataasarlutik. Taamaammat manniissartitsiniaraanni aqqissuussamik aqutamillu ingerlanneqartariaqarpoq, sapinngisamik akornusersuinnginnerpaamik piujuartitsiniarnerpaamillu aammalu mitit piaqqiornerisa nalaani uteqattaarfigineqannginnissaat pingaartuuvoq. Pinngortitaleriffimmiit manniisartoqannginnissaanik innersuussuteqarniarnerusarpugut, assersuutigalugu ukiukkut piniagaanissaannik innersuussuteqarniarnermiit, piaqqiornerisa nalaani eqqissisimatinneqarnissaat – orneqattaagaanatik akornusersorneqarnatillu - kiisalu periusissatut akuerisap uumasut piaqqiornerisa nalaani eqqissisimatinneqarnissaannik oqariartuuteqartup atortinnissaa qulakkeerniarlugu.

Piniagaanerisa tamakkerluni sunniutaa

Pingaarpog ilanngutissallugu manniissartarnerup kingunerisartagai ajortut kisiisa maani allaaserisinnaanginnatsigit. Miteqatigiiat piniagaanerannit pjarisoorneqartarnerannillu aamma, sunniisartullu tamakkerlugit isiginiappaarlugit naliiffigineqartarput ilumut piujuartitsiniarnermik tunngaveqarluni piniagaanersut, tassa ima paasillugu miteqatigiit pineqartut aalaakkaasumik inissisimappat aammalu suli amerliartorsinnaassuseqarpat. Allakkiamut matunga ilanngussami allakkiami allami maj 2020-meersumi (Merkel & Frederiksen) atuarneqarsinnaapput miteqatigiiat amerliartorsinnaanerannut piniagaanerisa pjarisoorneqartarnerisalu peqassut-simut sunniisarnerisa naatsorsuusiorfigineqarnerannut tunngasut. Qarasaasiaq atorlugu miteqassuseq paasiniarlugu naatsorsuusiornermi manniissarfigineqartarnerat ilanngunneqaralarpat, naatsorsuusiornermilu oqaraanni mitit mannilisaat peerneqarsimasut katillugit 25 %-iusoq, taava takusinnaavarput miteqatigiiat ikiliartulissasut ukiumut taakkununngarpiaq ikile-riaataasartussaaq 1 %-it missaanniissalluni ($\lambda = 0,99$). Manniissartitsinermilu mannilisaat 10 %-ii peerneqarsimagaluarpata taava natsorsuutit takutippaat miteqatigiiat uani assersuutitut atorneqartut suli annikitsuinnaagaluartumik ukiumut 1%-it missaanni amerliartorsinnaassuseqassagaluartut ($\lambda = 1,01$).

Matumani erseqqissaatigineqassaaq qarasaasiaq atorlugu naatsorsuititsisarnerit nalornissuti-taqartorujussuusarmata. Siullermik oqartariaqarpugut naatsorsuusiortitsinertigut Kalaallit Nunaata kitaani miteqassuseq ingasappallaamik pisariillisakkamik takutinneqartartoq aammalu uagut pisarisoorneqartartut pisaasartullu amerlassusiannik naatsorsuusiortarnitsigut missiliuussisarnigut nangaassutitaqartorujussuummata. Pisaasartut pisarisoorneqartartullu pillugt allakkiami takuneqarsinnaasut Kalaallit Nunaata kitaata avannaani miteqatigiiaat piviusumik amerleriaateqarsimanerat naatsorsuusiornertigut sumiiffimmi miteqassutsimut tamarmut amerleriaatissaatut naatsorsuutigineqartumit qaffasinneroqaaq. Naatsorsuusiorterit soq taama nikingatiginerannut peqqutaasut maannaagallartoq ilisimanngilagut, imaassinnaavoq kukkusunik aallaaveqarluta naatsorsuut "immersorsimassagipput" imaassinnaavorluunniit Kalaallit Nunaata kitaata avannaani miteqatigiiaat amerleriaateqarsimanerannik kisimi toqqammaveqarnani aamma imaassinnaasoq miternik taavunga "nuuttoqarsimasinnaasoq" pissutsillu allat ilisimanngisagut peqqutaasimasinnaapput aamma. Qarasaasiaq atorlugu naatsorsuutip "sanngeequtai" eqqartuiffigigaluarlutigit, taamaattoq Pinngortitaleriffimmeersut isumaqarput mitit pisarineqarsinnaasut amerlassusissaannik aalajangiussiniarnermi missiliuussiniarnermilu sulii atorineqarsinnaasoq – tikkuutitut atorluarsinnaagami sulii.

Naggataagullu erseqqissaatigissavarput kingullermik miternik misissuunitsinni paasinarmat Kalaallit Nunaata kitaata kujataani mitit piaqqisartut ikiliartulersimarpassittut isikkoqartut, uffa avannaani amerliartortut. Miteqassuseq allanguuteqanngitsuusaaraluartoq, taamaattoqli ilimanaateqarpoq ukiuni qulini kingullerni ikileriarsimanissaat. Erseqqissumik paasinarpoq Kalaallit Nunaata kitaata sineriaani sumiiffinni pissutsit assigiiaanngimmata, taamaattoqarneralu aqutsinermi isiginiarneqartariaqarpoq. Ilangullugu ilisimatitsissutitut Kalaallit Nunaata kitaata kujataani miternik misissuinerit nalunaarussiaq nassiupparput.

Itinerusumik paasisaqarusunnermi attavissaq:

Seniorforsker Flemming Ravn Merkel, flme@natur.gl imal. oqa. +45 3078 3173

Ilangussat:

Merkel, FR, Frederiksen, M (2020). Preliminary impact assessment, May 2020: The impact of hunting and gillnet bycatch on the common eider winter population in Southwest Greenland. Pinngortitaleriffik, Greenland Institute of Natural Resources. Advisory document, 8 pp.

Rasmussen, LM (2020). Ederfuglemonitoring ved Nuuk - feltrapport 2020. Pinngortitaleriffik, Greenland Institute of Natural Resources. 31 pp.